

[Ministeren for statens lønnings- og pensionsvæsen.] normale pligter, herunder de hverv, der må betragtes som led i stillingen. Da tjenestemandsstillingernes nærmere indhold først efterhånden vil blive afklaret, vil der i en periode være behov for særlige overgangsregler.

Kommissionens andet hovedsynspunkt angår spørgsmålet om beskæftigelse ved siden af tjenestemandsstillingen. Man finder, at der ikke længere er rimelig grund til at opretholde den meget restriktive praksis over for tjenestemændene, som har præget den hidtidige ordning. Der er her lagt vægt på, at den gradvise nedsættelse af arbejdstiden gør det muligt for ansatte såvel i som uden for staten at varetage andre beskæftigelser, uden at det behøver at influere på hovedbeskæftigelsen.

Jeg er enig med kommissionen i, at en harmonisering med vilkårene for tilsvarende personalegrupper uden for tjenestemandsområdet er ønskelig, og at en tilsynspligt som foreslået kan træde i stedet for den bestående anmeldelsespligt. Tilsynspligten skal sikre, at udførelsen af andre hverv ikke går ud over arbejdet i tjenestemandsstillingen eller er uforenelig med kravene om agtelse og tillid i stillingen.

Jeg går herefter over til nærmere at omtale forslaget til lov om tjenestemandspension.

Dette lovforslag tager sigte på at fastlægge, hvilke rammer der fremtidig skal gælde for erhvervelse af pensionsrettigheder under tjenestemandsansættelse. Overvejelserne herom har været koncentreret om at søge pensionsstrukturen omformet sådan, at pensionsordningen falder i tråd med de principper, der er lagt til grund for det nye tjenestemandssystem, jeg har omtalt, og herved at skabe grundlag for mere tidssvarende forhold på pensionsområdet. I det følgende vil jeg gøre rede for hovedlinjerne i forslaget og herunder især pege på nogle af de hovedpunkter, hvor bestemmelserne adskiller sig fra den gældende lovgivning.

Bestemmelserne fastlægger under ét pensionsforholdene for tjenestemænd i staten, folkeskolen, folkekirken og ved folketinget, idet disse grupper af tjenestemænd også hidtil har været omfattet af ensartede pensioneringsregler. Det er lagt til grund, at pensionsordningen ligesom hidtil skal sigte

imod at sikre egenpension ved afsked, der skyldes alder, svagelighed eller anden tjenestemanden utilregnelig årsag, og at der endvidere må opretholdes pensionsgarantier til fordel for en afdød tjenestemandes nærmeste pårørende.

Inden for disse rammer fremtræder samhørigheden mellem virksomheden i tjenestemandsstilling og de efterlønsrettigheder, der opnås, stærkere end hidtil. Medens pensionsretten efter gældende lov først indtræder, når en tjenestemand har været fast ansat i tjenestemandsstilling i 5 år efter sit fyldte 30. år, og pensionsoptjeningen ligeledes først tager sin begyndelse fra dette tidspunkt, er det efter lovforslaget lagt til grund, at en tjenestemand bliver inddraget under pensionsordningen straks fra sin ansættelse. Samtidig foreslås pensionsoptjeningens forløb ændret sådan, at optjeningen tager sin begyndelse fra et nulpunkt og forøges trinvis sideløbende med tjenesten efter tjenestemandens fyldte 25. år. Herved skabes der forudsætning for at opnå et passende forhold mellem ansættelsestid og pensionsstørrelse, og på denne baggrund vil det ikke være nødvendigt at fastholde den nuværende lovgivnings bestemmelse om, at ansættelse i tjenestemandsstilling, der finder sted efter det fyldte 40. år, ikke giver ret til pension.

Reglerne om ret til egenpension ved aldersbetinget afsked bygger på, at der tænkes opretholdt en pligtig afgangsalder og en i forhold hertil lavere aldersgrænse, ved hvilken tjenestemanden kan forlange sig afskediget med pension.

Efter den gældende ordning har enhver tjenestemand pligt til at søge sin afsked fra udgangen af den måned, hvori han fylder 70 år, men for adskillige tjenestemandsstillinger gælder der særregler om afgangspligt ved en aldersgrænse under 70 års alderen. Da spørgsmålet om afgangspligtens indtræden har nær berøring med tjenestemændenes ansættelsesmæssige vilkår i øvrigt, og da der her kan være behov for en mere nuanceret ordning end hidtil, er det foreslået, at ministeren skal kunne indgå aftale med tjenestemændenes centralorganisationer om afgangspligtens indtræden inden for en nedre grænse ved det fyldte 60. år og en øvre grænse ved det 70. år.

For så vidt angår forudsætningerne for